

Fokus på fællesskab og gruppefacilitering

Hvordan kan du arbejde med fællesskabet?

Fællesskabet forstås som de forbindelser og relationer, der opstår mellem børnene, og som bygger på tryghed og tillid. For at styrke fællesskabet kan du fokusere på følgende:

- **Samhørighed gennem delte erfaringer:** Skab mulighed for, at børnene kan dele deres oplevelser og spejle sig i hinanden.
 - Eksempel: Formuler sammen med gruppen, hvad der binder jer sammen. Du kan sige:
"Vi er sammen i gruppen, fordi I alle har oplevet at miste eller ved, at I skal miste en, I holder meget af. Selvom jeres historier og oplevelser er forskellige, er der også meget, I har til fælles. Andre børn har fortalt, at det kan være rart at høre andres fortællinger – det kan gøre, at man føler sig mindre alene."
- **Gør børnene til medejere af gruppen:** Involver børnene aktivt i gruppens struktur og aktiviteter.
- **Brug gruppen som ressource:** Lad børnene støtte hinanden og lære af hinandens erfaringer.
- **Arbejd med forskelle og ligheder:** Fremhæv fællestræk i børnenes fortællinger, følelser og oplevelser. Når samhørigheden er etableret, kan forskelligheder fremhæves for at skabe forståelse for, at der ikke er en "rigtig" eller "forkert" måde at reagere på i deres situation.
- **Skab tydelige rammer:** Sørg for klare retningslinjer for samværet og samtalerne.
- **Fokusér på fælles formål:** Hvad har I til fælles, og hvorfor er I sammen?
- **Sikring af fortrolighed:** Arbejd løbende på at opretholde fortroligheden i gruppen.
- **Vær opmærksom på forandringer:** Nye børn, voksne eller ændringer i børnenes hverdag kan påvirke deres oplevelse af fællesskabet.

Gør børnene til medejere af gruppen

1. Involver børnene i at etablere gruppens regler

- Hvordan skal vi introducere os for hinanden?
- Hvad skal vi lave og tale om – og hvordan?

2. Skab genkendelighed ved introduktion

- Lad børnene præsentere sig for hinanden på samme måde. Genkendelighed skaber tryghed og forbindelse.
- Udarbejd fælles punkter til præsentation, fx: navn, alder, skole, hvorfor jeg er med i gruppen, hobbyer.
- Aftal, om I skal have en præsentationsrunde hver gang, eller kun når nye børn kommer til.
- Lav en aftale om, at man gerne må sige noget, men ikke skal. Tilbyd hjælp til dem, der ønsker det.

3. Stil spørgsmål for at skabe tryghed og struktur

- Hvordan lytter vi til hinanden?
- Hvordan taler vi med hinanden?
- Skal man sige noget for at være med i gruppen? Understreg forskellen på taleret og talepligt – og tydeliggør at man også bidrager blot ved at møde op og lytte.
- Hvordan ved vi, om andre vil sige noget?
- Hvordan håndterer vi, når nogen fortæller noget sørgeligt? Og hvad hvis man kommer til at græde og har svært ved at stoppe igen?
- Hvordan er vi over for hinanden – både i og uden for gruppen?
- Hvad betyder det, at vi har et fortroligt rum?
- Må man fortælle andre om det, vi taler om i gruppen?
- Hvordan gør vi, hvis nogen ikke kan komme?
- Hvordan håndterer vi, når nye børn kommer til, og gamle stopper?
- Hvad er vores mobilpolitik?

Bevidning – Bekræftelse af hinandens fortællinger

Lad børnene bekræfte hinandens fortællinger ved at:

- Fremhæve, hvad de har hæftet sig ved i fortællingen.
- Spørge:
 - *"Hvad tror I er vigtigt for [navn], når han/hun fortæller det?"*
 - *"Hvad tænker I på i jeres eget liv?"*
 - *"Hvad får I lyst til at gøre eller sige efter at have hørt det?"*
 - *"Hvad tænker I, [navn] kan, siden han/hun kan fortælle det?"*
 - *"Kender I det fra jer selv? Har I oplevet noget lignende?"*
 - *"Hvad har det givet jer at høre fortællingen?"*

For mindre børn kan bevidning komme til udtryk gennem kommentarer, spørgsmål eller egne fortællinger, der opstår som genklang. Hvis et nyt barn fortæller, kan fokus fastholdes ved at spørge: *"Har det noget med det, [barnets navn] lige har fortalt?"*

Lav aktiviteter med børnene

Fællesskabet kan styrkes gennem fælles aktiviteter:

- Lav noget sammen, fx madlavning, kreative projekter eller lege.
- Aktiviteter kan hjælpe børn, der ikke er så verbale, med at deltage.
- Fælles oplevelser kan fremkalde minder og erindringer.
- Brug aktiviteterne til at danne mindre grupper og styrke samhørigheden.
- At være sammen om et fælles tredje skaber stærkere relationer.

Re-membering – Inviter de afdøde ind i samtalen

Styrk barnets netværk og mindsk følelsen af ensomhed ved at:

- Fokuser på "livsklubben" – de relationer, der har formet barnet, både nuværende og tidligere.
Invitere relationer ind i samtalen gennem spørgsmål som:
 - *"Hvem har haft betydning for dig?"*
 - *"Hvad var det, han/hun så, der var specielt ved dig?"*
- Udfolde fortællinger om personer, der har haft betydning i barnets liv.
- Være nysgerrig og åben over for relationer, der er eller har været, og give plads til tankerne om, hvordan de kunne have været.

Ved at arbejde med disse metoder kan du skabe et trygt og støttende fællesskab, hvor børnene føler sig set, hørt og forstået.